

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1181/2015
21.01.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Републичког фонда за здравствено осигурање, Филијала за Златиборски округ У., кога заступа пуномоћник В.Н., адвокат из У., против тужених Републике Србије, коју заступа Републичко јавно правобранилаштво, Одељење у Ужицу и Здравственог центра У., кога заступа пуномоћник Д.С., адвокат из У., ради својине, одлучујући о ревизији туженог Здравственог центра У. изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1955/14 од 19.02.2015. године, у седници већа од 21.01.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог Здравственог центра У. изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1955/14 од 19.02.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 28/13 од 14.04.2014. године, у ставу 1. изреке, усваја се тужбени захтев тужиоца Републичког фонда за здравствено осигурање, Филијала за Златиборски округ У. према туженима Републици Србији и Здравственом центру У., па се утврђује да је тужилац искључиви власник посебног дела пословног објекта постојећег у Н.В. у улици ... број ..., лево од улазне саобраћајнице на кп. број ... уписане у лист непокретности број ... КО Н.В. и то у приземљу објекта лево од улаза површине 138,20м², а који се састоји од четири канцеларије, тоалета, чајне кухиње, ходника и шалтер сале као и једне подрумске просторије површине 39,9м², сувласник заједничког улаза површине 4,60 метара и корисник кп. број ... КО Н.В. што су тужени дужни признати и трпети да тужилац ово своје право упише код надлежне службе за катастар непокретности у року од 15 дана од пријема пресуде. У ставу 2. изреке, обавезује се тужени Здравствени центар У. да тужиоцу на име парничних трошкова исплати 225.000,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде под претњом извршења, док се захтев тужиоца којим је тражио да и тужена Република Србија заједно са туженим Здравственим центром плати напред наведене трошкове, одбија као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1955/14 од 19.02.2015. године, одбија се као неоснована жалба туженог Здравственог центра У. и потврђује пресуда Вишег суда у Ужицу П 28/13 од 14.04.2014. године у ставу 1. и ставу 2. изреке у делу којим је тужени Здравствени центар У. обавезан да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 225.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени Здравствени центар У. је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући добијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а тужени у ревизији не указује на битне повреде одредаба парничног поступка из којих се по члану 407. ЗПП ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, Републичка заједница здравственог осигурања и реосигурања Београд, која је правни претходник тужиоца, усвојила је План развоја здравствене заштите и здравственог осигурања у Републици Србији ван покрајина за период од 1976. до 1980. године. У оквиру тог Плана било је предвиђено да се доделе средства самоуправним интересним заједницама здравственог осигурања ради изградње здравствених објеката, а међу њима и за Дом здравља у Н.В.. Одговарајућим актима донетим на републичком, регионалном и општинском нивоу било је предвиђено да се за потребе општинске СИЗ-а здравственог осигурања у Н.В. наменски искористе средства како би се у новосаграђеном објекту дома здравља обезбедио простор за смештај општинске самоуправне интересне заједнице. У складу са тим вршен је пренос новчаних средстава са републичког преко регионалног на општински ниво и из тих средстава је исплаћиван извођач радова Предузеће Р. из Н.В. сукцесивно пратећи динамику извођења радова на објекту. Објекат је завршен и уселин 1978. године, а у спорни део истог се уселила општинска СИЗ здравствене заштите Н.В. док се у други део објекта уселио Дом здравља Н.В. и од тада до данас они на исти начин користе делове објекта с тим што је у међувремену дошло до трансформације СИЗ-ова у фондове. У катастар непокретности као власник објекта уписана је Република Србија, а тужени Здравствени центар У. је уписан као корисник. Од почетка, то јест од израде пројекта за објекат постојале су две одвојене функционалне целине са две посебне шалтер сале, две канцеларије за директора, одвојени санитарни чворови, а по правилима грађевинске струке радило се о пројекту за два посебна корисника. Изградњу целог објекта финансирао је искључиво правни претходник тужиоца Републичког завода за здравствено осигурање преко Регионалног завода У. и Филијале у Н.В., а средства за ту намену су обезбеђена од уплаћених доприноса за здравствено осигурање радника и земљорадника и иста представљају средства осигураника. Правни претходник тужиоца је имао овлашћење да са тим средствима располаже у складу са одлуком и Програмом мера за унапређење заштите осигурања у оквиру заједнице, та

средства нису била државна средства већ средства која користе организације обавезног социјалног осигурања а која су обезбедиле Републичка и Општинска самоуправна заједница здравствене заштите. Полазећи од наведеног, то јест да је спорни део објекта грађен средствима правног претходника тужиоца која представљају средства осигураника и која нису средства у својини Републике Србије, нижестепени судови налазе да није било основа да се у јавним књигама Република Србија упише као власник спорне непокретности већ да је власник тужилац, због чега је тужбени захтев усвојен.

Правилно су применили материјално право нижестепени судови када су, код утврђеног чињеничног стања, нашли да је тужиочев тужбени захтев основан. Разрађујући начела Устава СФРЈ из 1974. године у области својинскоправних односа 1980. године је донет Закон о основним својинскоправним односима ("Службени лист СФРЈ" 60/80). Тај закон је имао за циљ да сакционире претходно стање у којем су се и у овој области примењивала правна правила предратног законодавства у складу са Законом о неважности правних прописа донетих пре 06. априла 1941. године и у време непријатељске окупације, али и да креира будуће односе. Међутим, тај закон није пошао од универзалности права својине због чега се њиме није предвидело да свако лице, било физичко или правно, може бити носилац права својине већ је у члану 1. изричито наведено да грађани, удружења грађана и друга грађанскоправна лица могу бити носиоци права својине у границама и под условом прописаним законом. Што се тиче друштвено-правних лица она су могла бити носиоци права коришћења. То право, које је уствари било грађанско-правни израз друштвене својине, представљало је субјективно имовинско право друштвено-правних лица које се састоји у њиховом овлашћењу да непокретност држе, користе и њоме располажу. Тек Законом о изменама и допунама Закона о основним својинскоправним односима ("Службени лист СРЈ" 29/1996) у члану 9. је предвиђено да физичка и правна лица могу имати право својине на непокретностима односно тек од тада су и правна лица могла бити титулари права својине. То значи да је у конкретном случају тужилац 1978. године када је спорни објекат завршен стекао на њему право коришћења. При томе се не могу прихватити наводи из ревизије да у првостепеном поступку није несумњиво утврђено да је спорни објекат саграђен средствима правног претходника тужиоца која су убирана од доприноса за здравствено осигурање и здравствену заштиту. То је чињенично питање о коме се у ревизији не може расправљати.

Општи је принцип имовинског права садржан у чл. 21. и 22. став 1. Закона о основама својинскоправних односа (изменама закона из 1996. године промењен је назив закона) да се право својине стиче стварањем нове ствари односно да лице које својим материјалом и својим радом, а са тиме се може изједначити и својим средствима, изради нову ствар, стиче право својине на ту ствар. У каснијем периоду у коме долази до трансформације друштвене својине у друге облике доношењем Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС" 53/96) држава Србија је из корпуса друштвене својине у своју корист издвојила одређена средства укључујући и непокретности али је самим законом у члану 1. став 2. тачка 3, како то правилно закључује и другостепени суд, од тога изузела оно што је стечено средствима која користе организације обавезног социјалног осигурања и средства која су према посебном закону у својини друге

организације. У време када је правни претходник тужиоца издвојио и уложио средства у стицање спорне ствари, он је и поседовао своја средства из доприноса и био овлашћен да располаже тим средствима (Закону о удруженом раду) те се из тих средстава није могла стећи непокретност која би по Закону о средствима у својини Републике Србије постала државна својина. Отуда и по члану 47. истог закона није било основа да се на наведеној непокретности држава Србија укњижи као власник. Уосталом и понашање државе Србије у овој парници као туженика, где је она практично решавање спора препустила тужиоцу и друготуженом не улажући правна средства на судске одлуке којима је спорна непокретност изузета из државне својине, показује да је она несумњиво прихватила чињеницу о посебној намени средстава из којих је стечена наведена непокретност. Имајући у виду наведено произилази да постоји правна празнина у законодавству када се ради о регулисању питања својине правних лица на имовини на којој су имала право коришћења а које су стекла сопственим стварањем нове ствари. Та правна празнина се мора попуњавати одговарајућим правним правилима имовинског права која су општег карактера међу којима су и поменуте одредбе Закона о основама својинскоправних односа о стицању права својине стварањем нове ствари, а које одредбе су у овом случају правилно примењене.

Наводи из ревизије да и када би тужилац био власник објекта не постоји правни основ за стицање права својине на подруму, с обзиром да се ради о заједничким просторијама на којима не постоји право својине већ само право коришћења нису прихватљиви. Подрум у вишестамбеној или пословној згради, након његове физичке деобе и опредељивањем дела подрума као припатка одређеног стана односно одређене пословне просторије на којој постоји право својине, дели судбину главне ствари и отуда може бити и предмет стицања права својине, а што је у конкретном случају присутно.

С обзиром да се ни осталим наводима из ревизије не доводи у сумњу правилност нижестепених одлука, ревизија је као неоснована одбијена на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**